

Pilsonisko un radošo norišu cikls “Pašiem sava brīvība”

Valsts izglītības satura centrs turpina īstenot Latvijas valsts simtgadei veltīto pasākumu ciklu “Pilsoniskās līdzdalības un labo darbu maratons”, kura ietvaros 2019./2020.mācību gadā notiek pilsonisko un radošo norišu cikls “**Pašiem sava brīvība**”.

Mērķis: stiprināt bērnu un jauniešu piederību un lepnumu par Latvijas valsti un tās cilvēkiem, apzinoties saikni starp indivīda personisko brīvību, drosmi, rīcību, atbildību un sabiedrības un valsts norisēm pagātnē un tagadnē.

Aicinām 5.-11.klašu skolēnus un profesionālās izglītības iestāžu audzēkņus iniciēt un īstenot dažādas pilsoniskās līdzdalības norises par tēmu “Pašiem sava brīvība”, izmantojot radošas izpausmes formas (piemēram, diskusijas, lomu spēles “Kas ir tava brīvība?”, performances, klases/skolas dzīves dažādu izvēles situāciju analīzes radošas prezentācijas, grupu-komandu darba rezultātu izstādes kādas vēstures liecības un cilvēku likteņu izpētē, iepriekš veikto labo darbu izvērtējums un nākamie labie darbi, projekta *Latvijas skolas soma* ietvaros gūtās pieredzes apzināšana un izmantošana savu aktualitāšu prezentēšanā u.c.). Skolēni savu darbību, gūto pieredzi, atziņas un gala rezultātu (piemēram, izveidoto performanci vai izstādi, kas rādīta skolas vai kopienas līmenī), fiksē un dokumentē prezentācijā, video vai foto stāstā.

Latvijas valsts simtgades programmā 2020.gada vadmotīvs ir “Brīvība” - šī vārda visplašākajā nozīmē, domājot gan par brīvu cilvēku, gan brīvu

sabiedrību un neatkarīgu valsti. Brīvība sniedz iespēju cilvēkam būt pašam, brīvi domāt, runāt un darboties, izdarīt izvēli saskaņā ar savu sirdsapziņu, pārlicību, vērtībām. Taču demokrātiskā sabiedrībā brīvība nav absolūta un nenožīmē visatļautību; tā iet roku rokā ar cieņu pret sevi un citiem, toleranci, solidaritāti, taisnīgumu un atbildību. Būt drosmīgam, paust savu viedokli un to pamatot, cīnīties par savu ideju, izkopt savu personību, nostāties pret netaisnību un aizstāvēt vājāko ne vienmēr ir viegli, to cilvēks mācās mūža garumā jau no mazotnes. Izdarīt savu izvēli var palīdzēt arī tuvāka iepazīšanās ar savas ģimenes, dzimtas un kopienas notikumiem un gaitām vēstures pagrieziena punktos, ar Latvijas brīvības cīnītāju un citu izcilu cilvēku drosmes, pašizliedzīgas un nesavtīgas rīcības piemēriem.

Drosme un varonība, brīvība un izvēle nepieciešama gan laikā pirms 100 gadiem, gan tālākajos vēstures notikumos, kurus atzīmēsim šī mācību gada laikā. 2019.gada rudenī godinām Bermontiādi, kam Latvijas vēsturē bija ne tikai militāra, bet arī simboliska nozīme. Tas bija viens no asiņainākajiem Latvijas Neatkarības kara (1918-1920) posmiem un vienlaikus jaunizveidotās Latvijas valsts iedzīvotāju varonības un mērķtiecības apliecinājums.

2020.gada 4.maijā svinēsim Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 30.gadadienu, atceroties, ka 1990.gada 4.maijā 134 Augstākās padomes deputāti pieņēma deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu". Tā bija šo cilvēku izvēle un drosme nobalsot par Latvijas valstiskuma atjaunošanu un brīvu Latviju.

1989.gada 23.augustā Baltijas ceļā 2 miljoni Baltijas valstu cilvēki sadevās rokās no brīvas gribas un nevardarbīgi pauda savu attieksmi pret notikumiem pirms 50 gadiem, kad trīs neatkarīgas valstis tika pakļautas okupācijai, par to vienojoties divām lielvarām. Šajā Brīvības ceļā blakus nostājās visu paaudžu cilvēki: bērni, pieaugušie, sirmgalvi. Tā bija viņu izvēle un brīvība.

Arī 1991. gada janvāra barikāžu dienu dalībnieki drosmīgi pauda savu gribu stāties pretī militāram spēkam un ar gara un vienotības spēku nosargāt savas valsts neatkarību.

Raugoties uz brīvības tēmu no vēstures un šodienas skatupunkta, skolēniem paveras plašas iespējas izzināt, domāt, vērtēt, radoši darboties, dalīties savās atziņās un pieredzē.

2020.gada novembrī norišu cikla dalībniekiem, kuri Valsts izglītības satura centram līdz 2020.gada 29.maijam būs iesūtījuši prezentācijas, video vai fotostāstus par savu veikumu, būs iespēja satikties, lai apmainītos viedokļiem un piedzīvotu jaunu pieredzi.